Schubert András

Csavard be, mint Garrincha

Óvodás korától focival álmodott. Szélvészként száguldott a labdával, cselezett, passzolt és számolatlanul lőtte a gólokat. Ébren is a focipályára álmodta élete minden mozzanatát. Az utcán egy kaviccsal, vadgesztenyével vagy éppen csak egy elképzelt labdával brillírozott. Igazi labdával pedig órákig elvolt az udvaron. Anyának úgy kellett időnként rátukmálnia egy falat ételt vagy egy korty italt. Olyankor kiszaladt a „pálya szélére", ahogy a nagyoktól látta a tv-ben, és laza helyben futással tartotta evés-ivás közben melegen az izmait. Amikor visszament, hallotta a közönség üdvrivalgását, amit gyorsan egy-két parádés góllal hálált meg.

Többnyire egyedül játszott. Apa hetekig úton volt, sofőrként dolgozott egy nagy fuvarozó vállalatnál. Anya ilyenkor gyakran éjszakai műszakokat vállalt. A több pénzért is, meg hogy nappal több időt tölthessen a kisfiával. Dininek fel sem tűnt, hogy Anya vajon mikor alhat. Anya jelenléte és gondoskodása olyan természetes volt Dininek, mint a levegő. Csak éppen focizni nem lehetett vele.

Amikor Apa egy-egy útjáról hazaért, hosszú napokat tölthettek együtt. Apa csodálatos partner volt mindenben. A fociban is. Értette, hogy Dini nem képzeletbeli ellenfeleket akar legyőzni, hanem a valóságos labdán szeretne minél tökéletesebben úrrá lenni. Értette és bíztatta. Órákig nézték régi videókon a brazilok meccseit. Külföldi útjain ezek a kazetták jelentették az egyetlen luxuskiadást, amit Apa megengedett magának. De megérte, mert itthon együtt nézhették a meccseket tizedszer, századszor, ezredszer.

Garrincha! Ő volt Apa nagy kedvence. A Madárka, a cselezés királya. Amikor Dini született, a Görbe Lábú Angyal karrierje már véget ért, és már úton volt a májzsugor felé, de a videókon ez nem látszott. Dini minden mozdulatát ismerte, és fáradhatatlanul próbálta utána csinálni. A kedvence az volt, amikor jobb külsővel vezette úgy a labdát, hogy az szinte a bokájához tapadt. A védőnek esélye sem volt, hogy a labda közelébe jusson. Apa elismerően csettintett, amikor Dini megmutatta neki, hogy mit tanult.

– Jobb, mint az eredeti! Már csak egy Pelé hiányzik mellőled, és végigvernétek a világot!

Tíz éves múlt, amikor Apa levitte a kerületi fociklub pályájára. Lali bácsi, az edző egyáltalában nem volt kíváncsi a trükkjeire. Futtatta, gim-

nasztikáztatta, majd amikor a tüdeje már majdnem kiszakadt, odadobott neki egy labdát.

– Na, rúgjál egy kapufát! – mondta a pálya közepén.

A labda alig vánszorgott el a tizenhatosig.

– Az irány nem is volt rossz – vigasztalta Lali bácsi.

Végül Dini csak hozzájutott, hogy bemutassa a Garrincha-féle labdavezetést.

– Ügyesen megtanultad – bólogatott a mester. – Most lássuk ugyanezt bal lábbal!

Dini megsemmisült. Ezt sohasem próbálta. De hiszen Garrincha abszolút jobblábas volt! Lali bácsit ez nem hatotta meg.

– Majd akkor folytatjuk, ha mind a két lábaddal megy!

Dini szótlanul kullogott haza, de nem volt igazán elkeseredve. Megvolt a programja a következő fél évre.

Lali bácsi is tartotta a szavát. Tizenegy éves korára Dini már biztos tagja volt a kezdőcsapatnak a korosztályos kispályás bajnokságban, és mire elmúlt tizenhárom, a nagypályás utánpótlás meccseken is beállhatott egy-egy negyedórára.

Továbbra sem volt különösebben barátkozó természet. Csapattársai elfogadták csendes, békés alkatát. Néhány próbálkozás után rájöttek, hogy heccelni sem nagyon érdemes, mert minek ugratni azt, aki nem ugrik. Mindenek felett pedig elismerték kivételes technikai tudását és játékintelligenciáját. Az ilyen focistáknak szinte automatikusan jár a „Penge" becenév, de a klubban ez már foglalt volt. A becenév birtokosa ugyan már főként csak az öregfiúk csapatban brillírozott, de a nevét azért nem lehetett elorozni tőle. Így lett Dini a „Borotva".

A szurkolótábor is hamar rátanult a nevére, és gyakran felhangzott a „Villogj, Borotva!" szavalókórus. Ha pedig valami nem egészen úgy sikerült, ahogy kellett volna, akkor „Köszörüld ki!", vagy valami hasonló volt a bíztatás.

Egészen más területen került Dini barátságtalan viszonyba a borotvával. A csapat javában kamaszodott, ennek jeleit Dini is tapasztalta magán. Amíg azonban társai egy részének már csinos bajuszkája serkent, neki éppen az arcán nem termett egy szál szőr sem. Persze, ennek megvoltak az előnyei: nem kellett olyan összeszabdalt arccal jönnie az edzésre, mintha már háromszor összefejelt volna egy betonkemény hátvéddal.

Történt azonban, hogy egy győztes meccs után, amelyen Dini két remek gólt lőtt, a kijáratnál leszólította őt Fanni. Fanni a párhuzamos osztályba járt, és a szünetekben már többször sokatmondó pillantásokat vetettek egymásra.

– Szuper voltál, Borotva!

– Te pedig most is szuper vagy!

Dini maga is meglepődött a frappáns válaszán. A hazafelé vezető út – hogyan, hogy nem – egy kis ligeten vitt keresztül, és az alig megkezdett beszélgetés heves csókolódzásba torkollott. Dini élvezettel feledkezett bele, de Fanni vihogva kibontakozott.

– Csibecsőr! Ezzel az erővel a kishúgommal is csókolódzhatnék!

– Ezt meg hogy érted? – kérdezte zavartan Dini.

– Tudod, én szeretem, ha a fiú bajusza bizsergeti a számat.

És még csak nem is szégyellte magát.

Dini másnap nagy vonalakban elmesélte bánatát egyetlen bizalmas barátjának, Ottónak. Ottó, a kapus egyidős volt Dinivel, csak éppen egy fejjel magasabb, és egyenletes fekete borostát viselt az arcán.

– Van ennek valami trükkje? – kérdezte Dini reménykedve.

– Ezt pont te kérdezed? – nevette el magát Ottó – Borotva!

Dininek lassan, de leesett.

– Borotváljam a semmit?

– Aha! Én titokban már alsós koromban elkezdem borotválkozni apám villanyborotvájával.

Dini hitte is, meg nem is a kapus tanácsát, mindenesetre hazafelé vett egy csomag zsilettpengét és egy olcsó borotvakészüléket. Otthon kicsomagolta, és tanácstalanul nézegette őket. Mivel Apát megint egy jó ideig nem várhatták haza, Anyával pedig mégse akarta megosztani ezt a nagyon is férfiúi problémát, egyedül kísérletezett egy ideig, amíg csak jól meg nem vágta az ujját. Akkor elege lett, és elcsomagolta az egészet.

Másnap viszont lement a borbélyhoz, és lazán, ahogy a filmekben látta, adta fel a rendelést:

– Hajvágás és borotválás lesz!

Az öreg szakinak szeme sem rebbent, úgy látott munkához. Dini élvezte a puha hab simogatását, és a borbély virtuóz mozdulatait a késsel. Úgy kígyózott az arcán, ahogy ő szokott a labdával a védők között. Most értette meg igazán a becenevének az értelmét.

Hogy Ottó tanácsa hozta-e meg az eredményt, vagy – ami valószínűbb – a természet tette a dolgát, ki tudja, de egy idő után Dini határozottan érezte, hogy serceg az arca, ha végigsimítja. Ez volt a jó hír. A rossz pedig az, hogy Fanniék elköltöztek, és Fanni üzenetet sem hagyott neki, hogy hol találja.

– Úgy kell neki! – vigasztalta Ottó. – Egy percig ne bánkódj egy ilyen bajuszpecér után. Ne vedd a lelkedre, de a csaj végigsmárolt az egész

csapattal. És ha éppen tudni akarod, velem sem volt megelégedve. Na, nem a bajuszommal, hanem a nyelvemmel. Azt pedig hiába borotválom.

Dini úgy érezte, hogy a meleg zuhany, amely alatt éppen álltak, hirtelen jegesre vált. Aztán Ottó arcán látta, hogy ő még nála is jobban szenved. Ettől aztán elröhögte magát. Ottó kissé kényszeredetten, de csatlakozott hozzá.

Fanni azért megmaradt Dini emlékezetében, legalábbis intő példaként. Kétségtelenül ő volt a csapat legnagyobb sztárja, és persze ragadtak rá a csajok. A klub tornászlányai szinte levakarhatatlanok voltak a focicsapatról. Dini sem volt szentéletű, de igyekezett nem túlságosan a lelkére venni ezeket a kis kalandokat.

Eszter egészen más volt. A foci egyáltalában nem érdekelte, sejtelme sem volt, hogy Dini a fél életét a pályán tölti. A színház és a mozi volt az ő világa. Arról álmodott, hogy filmrendező lesz. Amatőr társulatokban játszott és rendezett, oda kísérgettette magát Dinivel.

– Mondták már neked, hogy mennyire hasonlítasz Michael Yorkra? Imádom!

Dini ezt bíztatásnak vette, és hűségesen követte Esztert a színház számára eddig ismeretlen világába. Egyszerre vonzotta és taszította. Nemigen érzett még ilyet. Kicsit zavarta, hogy Esztert a színpadon idegen pasik simogatják, csókolgatják, vagy éppenséggel megütik. Legszívesebben felment volna a színpadra rendet csinálni, de nem akarta nevetségessé tenni magát.

Ugyanakkor Eszterrel a végeláthatatlan lelki életnél és némi ártatlan enyelgésnél nem jutott tovább. Hétről-hétre nőtt benne a feszültség, és ez a játékán is meglátszott. A szurkolók egyre gyakrabban emlegették azt a bizonyos köszörűkövet, és a társaktól is kapta rendesen a szemrehányást. Nemigen érezte még ilyen rosszul magát a bőrében. Mások is aggódtak érte.

Elhatározta, hogy dűlőre jut Eszterrel. Összeszedte magát, és nem kertelt.

– Anya holnap éjszakázik, és üres lesz nálunk a kégli. Feljössz? Főzök neked vacsorát.

Eszter kicsit zavarba jött, de végül megegyeztek, hogy Dini edzése és Eszter próbája után találkoznak a villamos végállomásánál.

Az első félórában Dini még reményekkel telve várakozott. A másodikban már türelmetlenül. A harmadikban már tudta, hogy Eszter nem fog eljönni, de csak azért is várt még egy órát. Azután összeomlott. Csak azt érezte, hogy ez így nem mehet tovább, de azt nem, hogy hogyan igen.

Amit még sohasem csinált, bement egy kocsmába, hogy leigya magát. Kisgyerekkora óta sportolt, jószerivel nem is kóstolt szeszesitalt. Azt sem tudta, mit kérjen.

– Egy fél kevertet! – mondta a csaposnak, mert ezt hallotta valahol.

Édes, ragadós italt kapott. Kicsit felfordult tőle a gyomra, de voltaképpen nem volt rossz. Kért még egyet. Aztán még egy párat. Valamilyen idegen dimenzióba tévedt. Furcsa emberekkel beszélgetett, maga sem tudta pontosan, hogyan került haza. Apa néhány napja ment el egy hosszabb útra, Anya éjszakázott.

Megeresztette a meleg vizet a kádba, ledobálta a ruháit. A fürdőszobában eszébe jutott a borotvapenge. Ott volt, ahová évekkel ezelőtt tette. Odakészítette a skatulyát a kád szélére, és beleereszkedett a vízbe. Kicsomagolt egy zsilettpengét. Visszaemlékezett arra, hogy hogyan folyt a vér az ujjából, amikor megvágta. Félálomban volt. Látta, hogyan változik vörösre a teli kád víz. Aztán a szája a víz alá került, és hirtelen felébredt. A fürdővíz hófehér volt a fürdőhabtól. Kijózanodott. Az összes zsilettpengét és a sohasem használt borotvát kidobta a szemétbe, és lefeküdt aludni.

Másnap reggel összefutott Eszterrel. A lány groteszk arcot vágott, és széttárta a kezét.

– Bocsi! Kicsit elhúzódott a próba.

– De legalább sikerült? – kérdezte fanyarul Dini.

– Micsoda pojáca! – gondolta magában. – És mennyire nem érdekel!

Amikor lement az edzésre, a csapattársak rögtön látták, hogy Dini kikászálódott a gödörből.

– Éles vagy Borotva, mint régen! – lelkesedtek.

– Kösz. De ezt a Borotva dolgot zárjuk le. Dininek hívnak, legyen jó ez nektek is.

A haverok érezték, hogy ez a névcsere valahogy összefügg Dini hangulatváltozásával, és nem is firtatták tovább.

A borotvával másképpen is szakított. Bajusza és szakálla mögé rejtőzve védettebbnek érezte magát a világban.

Amikor Apa hazajött, el is csodálkozott:

– Nem is emlékszem, hogy valaha is láttam volna szakállas jobbszélsőt.

– Itt az ideje, hogy hozzászokj a gondolathoz.

Apa fontosabb dolgokról is beszélgetett vele. Mihez kezd majd érettségi után? A fociban képzeli el az egész életét?

– Tudod, én is sokszor gondolok rá, hogy vajon hol tarthatnék, ha nem maradtam volna ki másodéves koromban az egyetemről. Egy mérnöki diplomával a kezében aztán sok mindent kipróbálhat az ember.

– Ne viccelj, Apa! Garrinchának vagy Pelének sem volt diplomája, és hány velük összehasonlítható mérnököt ismersz?

– Na igen, de ők a te korodban már világsztárok voltak. És arra is gondolni kell, hogy ez a fociőrület sem tart örökké. Én azt látom, hogy a világ boldogabbik felén a foci főleg a bevándorlókat és legreménytelenebb helyzetben lévőket vonzza. Egyszer majd elmúlik nálunk is ez az államosított világ, és akkor kimegy ez a rengeteg pénz a fociból. A stadionok helyén kutatóintézetek és ipari parkok épülnek majd. Pont ilyenekbe szállítok most.

Ha Apa nem győzte volna meg Dinit, a sors besegített. Néhány hónap múlva egy brutális balhátvéd a harmadik csel után úgy szállt be páros lábbal Dini bokájába, hogy öt órás műtéttel kellett összerakni. Hónapokig tartott, míg újra járni tudott. Volt ideje végiggondolni a jövőjét. A mérnöki diploma mellett döntött.

Mire megszerezte, a mérnökök jó része a munkakeresők számát gyarapította. Dininek szerencséje volt. Egy svájci cég alkalmazta, és kemény munkával elérte, hogy az anyacéghez került egy svájci kisvárosba. Hamar kiderült, hogy a kisvárosnak van egy lelkes amatőr focicsapata. Főleg albán bevándorlók és gyerekeik játszottak benne.

Feltűnt neki egy görbe lábú srác, aki nagyon ügyes dolgokat művelt a jobbszélen. Összeismerkedett vele és a szüleivel, és szerény lehetőségei szerint támogatta a fiú iskolai és sportolói képzését. Igyekezett mindenre megtanítani, amit ő annak idején tudott vagy tudni szeretett volna. Ő pedig megtanulta, hogy a borotvát albánul brisk-nek hívják. Megegyeztek benne, hogy ez nem is rossz becenév egy focistának bárhol a világon.

Azt azért elhatározta, hogy ha Brisk kamionsofőr szeretne lenni, ő nem fogja megakadályozni.